

שיטפון רעואל שועלי

היום ירד במהירות ועננים כבדים עדיין כיסו את השמים. אור חיזור הסתגן בעדם וצבע באפור את האדמה המדברית. על אף הגשמים שירדו בשעות האחרונות השתרכה עננת אבק קטנה מאחורי הג'יפ שחצה בנסיעה מהירה את שדה ציין; מישור מאובק ורחב, זרוע שיחים עקשניים שאין בו אף סימן זיהוי מלבד מסלול הטיסה הישן (שם נחתו המסוקים ביום בן-גוריון ובמקרי חירום). במושב הנהג ישב אבנר, פקח רשות שמורות הטבע, ולצדו ארוז, מדריך בפנימייה. בין הספסלים האחוריים עמד כלב רועים גדול, מנהל את רגליו כנגד טלטלות הג'יפ, ממורמר על כך שמקומו במושב הקדמי נגזל. הם אימצו את עיניהם באור שנלכד בין פנסי הג'יפ והדמדומים למרות שידעו – לא כאן ימצאו את מה שהם מחפשים. הג'יפ שקשק, חוצה את המרחב בדחיפות. כשעלה על אספלט המסלול התיישר והאיץ – בולע את הדרך בטיסה. הם הביטו הלאה, אל קצה טווח הראייה, אל סוף המסלול, למטה אל הבקעה שבה שטף הנחל.

"מה יהיה עם הילדים האלה?" אמר ארוז בקול שנשמע בכיור בחלל הג'יפ. ראשו היה מופנה החוצה. "השכבה הזאת... זה מוקדם מדי... זאת אומרת, מה שבצבא... אבל עכשיו..." הוא הרים את ידו בתנועה של חוסר אונים והפנה את מבטו אל אבנר אך מיד חזר בו. "טוב, עוד אפשר להגיע... ננסה לראות..." הוסיף מיד כדי לרכך את הרושם שאולי עשו דבריו. הג'יפ עזב את האספלט הנוח בקפיצה. גלגליו צפו להרף עין באוויר ונחבטו חזרה באדמה הקשה. אבנר ידע במה מדובר. הוא שמע את הסיפור בכמה הזדמנויות; כיצד לפני שנתיים הוביל ארוז טיול בהרי אילת – אז הם היו בכיתה י' – כשביום השני התייבש החייל המלווה, נפל באמצע הדרך ולא קם עוד. עכשיו היו הנערות והנערים ב"ב. אבנר הנהן, "כן, זה יותר מדי..." מבקש לנחם על מה שרק החל להיערך לקראתם. למען האמת מלבד פעמים בודדות וחטופות לא שוחחו הוא וארוז מעולם. רק מכורח החיים המשותפים ביישוב הכירו זה את זה. על סף הירידה התלולה נעצר הג'יפ בבלימה. אבנר העביר לארבע על ארבע כשלפניהם התעקלה הדרך ופנתה בחדות מטה. הפנסים האירו לתוך החושך שבתוכו נפערה הבקעה כמו לוע עצום – מוכנה לבלוע את הג'יפ על יושביו. בלי דברים נוספים המשיכו כלפי מטה.

מוזר ועיקש החליק הג'יפ ונסע מוקף צוקים וגשם, מגשש בפנסיו כמו בעזרת מקל נחייה. אבנר נשך את שפתיו. ההגה סחב לכאן ולכאן. המגבים חרקו על הזוגית והרוח חבטה את יריעות הברזנט על מסגרת הג'יפ. שעה ארוכה עברה כך עד שלפתע בלם שוב. הכלב איבד את שיווי משקלו וייבב כשבאלומה התגלה הנחל שעלה על גדותיו – שטף אפור ודלוח, אטום כמו חלב מהול. ארוז פתח את דלת הג'יפ ושרבב את ראשו החוצה. הרוח עברה על פניו קרה ונקייה.

כמה רחוק. כמה משונה. רק לפני שעה, אולי קצת יותר, עוד עבד עם התלמידים במועדון החם כשבאחד הרגעים הרים את ראשו. מבעד לחלון ראה תלמיד מתקרב. התלמיד הלך-צלע, ממהר, מחזיק את מותנו, רטוב עד לשד עצמותיו. בגדיו צמודים לבטנו ולירכיו המלאות. חזהו עלה וירד במאמץ לנשום – כלוא ברצועות תיק הגב. על נעליו רכוסות שתי חתיכות בוץ כבודות כמו משקולות אסיר. לפני שהבין ארו איזה דבר כבר עמד התלמיד ליד החלון. פניו חתומות. ארו פתח את החלון והוציא את ראשו – מרחיק את קולו מטווח שמיעת התלמידים ששקדו מאחוריו על הבריסטולים. מבעד שערתיו הדבוקות של התלמיד הציצו עיניים כהות ושקועות. ארו הכיר את המבט. "מה קרה?" הוא שאל וקולו נשמע זר באוזניו. "עדי נפלה לשיטפון", ענה התלמיד בקול צרוד ויבש.

הם עזבו ללא שהיות, רצים לאורך מבני הפנימייה בדרכם אל ביתו של הפקח. "באיזה חלק של הנחל?" שאל ארו תוך כדי ריצה.

"אנלא – בדיוק – יודע", ענה התלמיד השמן במאמץ. הוא התנשם בכבודות, נשימתו פרוחה באדים שנצבעו כתום בתאורת הרחוב שזה עתה נדלקה. אחר כך נעלם התלמיד. עכשיו לא הצליח ארו להיזכר מתי ואיפה. מתישהו בין ההתפרצות לביתו של הפקח ובין הטלפונים ליחידת החילוץ ומנהל בית הספר. לאט, תוך כדי ריצה, אבד גם גופו של ארו, ידיו ורגליו זזו, פיו דיבר. המנהל אמר בטלפון: "אני מבקש שתמצאו אותה", אבל הוא רק נענע בראשו וניתק כשהגי'פ חצה במהירות את השער בגדר – החוצה, אל המדבר.

הכלב קפץ מצדו האחורי של הגי'פ, נעלם והופיע שוב באלומת הפנסים. הוא גישש באפו כלפי הזרם והחל לנבוח אל עבר השיטפון שהחליק מולם. פני המים נדמו שקטים ושריריים אך בתוכם רחשו מערבולות קרות של סלעים ובוץ. אבנר דומם את המנוע, יצא גם הוא והתקרב אל שפת המים, אומד בעיניו את העומק ואת המרחק אל הצד השני. מעל הגי'פ, מעבר לצוקים, גבוה, ראה ארו את אורות היישוב משתקפים בעננים כמו ספינה שמפעילה פנסי מצוקה בלב ים. היישוב הקטן שלח לכל כיוון אותות ובקשות לעזרה במכשירי קשר ובטלפונים. משלחת חיפוש תתארגן שם במועדון – הסלוטייפים, המספריים וצבעי הגואש ייזרקו חזרה אל הארגונים ויידחפו הצדה. ניידת משטרה כבר ממהרת בוודאי מהיישוב הסמוך. כלי רכב צבאיים של הכוננות האזורית נדחקים החוצה דרך שער בסיס חיל האוויר. אנשי יחידת החילוץ יוצאים איש-איש את ביתו, עוזבים מאחוריהם ילדים רחוצים וחביתה מתקררת – ממש כפי שיצא אבנר הפקח כשהתפרץ ארו עם התלמיד לביתו.

מבעד לדלת הגי'פ הפתוחה הוריד ארו רגל אחת אל הקרקע. גשם דק הרטיב את ראשו וכתפיו.

"אז מה אתה אומר?" פנה אל אבנר שחזר אל הגי'פ ורכן לטפל במכשירי הקשר. "המים די גבוהים. נוכל לעבור רק עוד שעה אם לא יתחדש הגשם", ענה אבנר בלי להרים את ראשו.

שעה לקח להם בטיול ההוא להגיע אל החייל המלווה שנפל פתאום. שעה מרגע שנשמע הקול המבוהל בקשר ועד שהגיעו ארו והמוך לגאולוגיה. בהתחלה שמעו במכשיר רק צעקות בלי הסבר: "בואו מהר, בואו מהר". "מה קרה?" שאל ארו אל תוך הפומית. אף תשובה לא הגיעה. "תגידו לי בבקשה מה קרה!" הוא חזר וביקש בקול הרגוע ביותר שהצליח לגייס. כל מה שרצה אז היה שיענה לו בקשר קול הגיוני. קול כמו זה שענה עכשיו לאבנר שעדכן את מפקד יחידת החילוץ. אבל כל הזמן הזה, בזמן שרצו הוא והמוך בחזרה אל החייל, ענו לו רק קולות מבוהלים שהיו שייכים לארבע-חמש בנות שכמו בכל טיול התמהמהו עם החייל המלווה במאסף (רצו שיראה להן איך להחזיק את הרובה הישן שגם ככה יתפוצץ אחרי ירייה אחת). פומיתו של מכשיר הקשר הייתה מחוברת בסליל שחור אל חגורתו של החייל והועברה מיד ליד עד שקול אחר, גבוה ומבוהל גם כן, אמר: "החייל התעלף". "איפה אתם בדיוק?" הוא שאל לתוך המכשיר. הן לא ידעו. המורה לגאולוגיה רצה, והוא רץ אחריה. כיוון שהיה חובש בצבא לקח על עצמו לתת לבנות הוראות בקשר. הן לא ידעו מה לעשות. הוא אמר להן: להרים ולהזיז אותו לצל. הן לא יכלו להרים. הוא אמר להן להפשיט. להרטיב. לעשות צל. לקרר. בינתיים המשיך לרוץ אחריה. כמו אידיוט רץ אחרי המורה היא. הם טיפסו בשביל, חזרה אל סוף השיירה, אל התלמידות והגיבור המעולף שלהן. הוא המשיך לדבר, מבטיח, מרגיע. כאילו היה איזה פסיכולוג. פתאום באמצע הטיפוס הרים את ראשו והסתכל סביב. הנוף היה זר ומוזר, מולם עמדו סלעים אדומים שלא ראה לפני כן. היא טענה בפנייה! הוא עצר אותה בצעקה, ובלי להביט בפניה הסתובב והחל יורד, מחפש את השביל בעצמו. שעה לקח להם להגיע. כשהגיעו שכב שם החייל על הקרקע הרוחת, בלונדיני וגדול, העור שלו היה ורוד כמו סלעי הגרניט שמסביב. שעה לקח להם להגיע אל החייל מרגע שקיבלו את ההודעה, אמר להם אחר כך גם המנהל.

"שקט כבר!" צעק אבנר על הכלב שזה זמן נבח ולא הפסיק.

ארו יצא מהגי'פ וסגר את הדלת מאחוריו. למרות הניזופה המשיך הכלב ונבח, זנבו זקור ואוזניו מכוונות בריכוז אל מעלה הנחל. "נראה לי שהוא מצא משהו!" צעק ארו מעבר לגבו ורץ אל הכלב שהביט בו בחטף לאישור, כשכש פעם אחת בזנבו, וחזר להתרכז באותה הנקודה.

עכשיו שמע גם ארו, בין נביחה לנביחה – שכשוך חלש, מתחיל ומפסיק. מתחיל ומפסיק. מתוך החושך הופיעה פתאום אלומה צהובה ועגולה, ריצדה בשיגעון ועלתה על פניו של הנחל כמו זרקור תאטרון שמחפש שחקן מאחר. אבנר התקרב בריצה ובידו פנס גדול.

"מה ראיתם?" שאל בחיפזון.

"תקשיב", אמר ארו.

"די! די! כלב טוב. די!" נוף אבנר וליטף את הכלב עד שהשתתק.

עכשיו שמעו זאת בבירור; משהו נאבק בזרם. הם שלחו את מבטם קדימה. על

סף הגדה השנייה, בקצה אלומתו של הפנס, נראה על פני המים קימור כהה ומסביבו התעגל השיטפון.

"בוא!" זעק ארו ורץ לאורך הגדה ובמעלה הנחל ואחריו אור הפנס המשתגע.

מעל הצוקים והבקעה עמד היישוב בשתיקתו ורוח מילאה את השטחים שנפתחו בין חדרי הפנימייה העגולים-מצחיקים ובין מבנה בית הספר הבטוני. בחניה שמול המועדון עמדו כמה רכבי שטח, שני ג'יפים צבאיים וניידת. ארבעים או חמישים איש נאספו שם; כל אנשי יחידת החילוץ (פרט לפקח), כמה חיילים וקצין, מדריכי הפנימייה, מנהל בית הספר והבנים של "ב. בפתח המועדון עמדו שני שוטרים ושוחחו בטלפון עם המוקד. במועדון פנימה, בפנינת החדר, רכנו מפקד יחידת החילוץ והקצין על המפות וסימנו קווים. כשסיימו היסה מפקד יחידת החילוץ את הקולות המהוסים בין כה וכה וחילק ללא גינונים גזרות שמתחילות ביישוב ונגמרות בקו המים, כאילו הייתה זו עיירת חוף. "לא להתפצל ולא להיות גיבורים, שלא נצטרך לחפש גם אתכם. מי שמוכן שיצא", סיים המפקד את דבריו ושחרר את המשלחות המעורבות לדרך.

בחדרי הפנימייה ישבו שאר התלמידים והשיטפון זרם בהם אחד-אחד, מפל אחרי מפל, שכבה אחרי שכבה. ממילא היו מסודרים כך בצורה גאולוגית. ט', י', י"א, י"ב. כל שכבה ותלמידיה על גבה של השכבה שתחתיה, מהדקת את הגופים זה לזה בעודה מחכה לתורה. השיטפון נשא את עדי וחרו אותם יחד, גורף אתו שער ארוך, ג'ינסים, מעילי פליז – כמו אבנים קטנות ומיוחדות הם נאספו בתיק הגב שלה, עם שני הטלפונים שכבו למגע המים ועם הנעליים הכבדות-הרטובות שמושכות מטה ופנימה. רק בחדר אחד עמד השיטפון והתמהמה לפני שהמשיך בדרכו. בנות י"ב, חברותיה לשכבה, ישבו בו לבדן קרוסות על הרצפה, נשימתן חמה וכבדה. ראשיהן כמעט נוגעים זה בזה כמו מעל גוף של חייל מלווה בטיול שכבה שעליו צריך לעשות צל, שאותו צריך להרטיב ולהפשיט, שבו צריך לצפות מתעוות ומטנף את עצמו, ואז להמתין עד שתגיע עזרה, ולהמתין עד שמגיעים כל תלמידי השכבה לעמוד בחום הנורא ולראות גם הם את מה שלא היו אמורים לראות; החייל, בלונדיני ורחב, בחולצה קרועה ומכנסיים מופשלים, מת בתוך שלולית רדודה ומטונפת.

נקיקים קטנים המשיכו לשפוך מים בוציים אל הזרם הרחב. ארו חצה אותם, מטפס ומחליק לאורך הנחל, עוקף שיחים גדולים וסלעים. בוץ דבק בנעליו. ידיו השחירו. האם ככה טיפס התלמיד בדרכו מהבקעה אל היישוב? על ארבע כמו חיה? עם המותניים הנפוחים כמו גלגל ים? עוצר רק כשנגמר כבר האוויר ואז נזכר שוב באסון שבתוכו הוא נמצא ושהשאר מאחוריו כמו פחדן. אבל הוא צריך לרוץ להודיע, לבקש עזרה! אין בררה. צריך להפנות את הגב... לבקש עזרה! להמשיך בטיפוס. שמן ולא בכושר ופחדן.

ארו נעמד על מקומו. הנחל צייר פיתול רחב, ובתוכו איבד את הנקודה שחיפש. אלומת הפנס עצרה גם היא וחתכה את האד שריחף על פני המים. עכשיו כשעמדו

נדמה ששאון המים גבר. בתוך הנחל, בכל כובד משקלם, ישבו שני סלעים וחסמו את הזרם. אבנר סרק את הגדה השנייה. שם! מאחורי האבן הגדולה נגלה דבר מה כהה וגלילי שהשתחרר ממקומו, החליק, נחבט במים ונעלם.

"עדי! עדי!" ארו החל שוב לרוץ במעלה הנחל.

"זאת לא היא!" קרא אבנר בבהלה כאילו עצם אזכור השם מחמיר את המצב. הם השליכו את עצמם קדימה, נופלים ומחליקים לאורך מדרון לח עד סף המים, עד לנקודה הקרובה ביותר – מטרים ספורים במעלה שני הסלעים הגדולים. סמוך לגדה השנייה הבחינו בתזווה. קול נכאים עלה משם, ומתוך המים התרוממה ונדחפה שלדת ברזל גדולה וחלודה. בעצלתיים הפנתה אליהם צמיג בלוי וחלק ואחריו, במין ויתור, חשפה מעל קו המים קרבי מנוע נוטפים וצינורות עקומים. לאט עלו חתיכות ברזל ארוכות ודקות שנתלו ברפיון על הגוף הכבד. פתוחות לכל עבר, כאילו קרע אותן דבר מה, הן התנופפו מעט ואז שקטו. לבסוף, כמו שעלתה, כך נדחקה השלדה וחזרה עם כל ברזליה אל מתחת לפני המים.

הם חזרו על עקבותיהם. ממרחק נראה הג'יפ עומד היכון, פנסיו מאירים קדימה. הוא נשאר נאמן למקומו עד שחזרו השלושה, התיישבו בתוכו וסגרו את הדלתות מפני הגשם.

"אין מה לעשות, נחכה עד שהמים ירדו", אמר אבנר, מסכם דיון שערך עם עצמו. באור העמום שבקבינה הבחין ארו שמכנסיו מזהמים ונעליו מלאות בוץ. "אם ייגמר המצבר גם אנחנו לא נצא מפה", אמר ארו. אבנר הנהן וכיבה את האורות.

חשוך עמד הג'יפ בלב בקעת צין – חפץ זמני שאין לו סימון באף מפה ולא מנוטר באף מסך. ממתין. באפלה רפו ידיו של ארו אך הקור המשיך לצרוב באצבעותיו. בקור כזה לא צריך יותר מקצת רטיבות כדי לאבד את חום הגוף. תחילה מופיע רעד, אחר כך עייפות ואז ויתור – לא בדיוק ויתור – רצון עמוק לישון, להתמסר. ומרגע מסוים אי אפשר להציל, אי אפשר לחמם ואי אפשר לטפל. מעבר לנקודה הזו הגוף כבר לא יתחמם. פשוט. וככה גם עם חום. ועדיין יש הבדל. החייל המלווה נראה חי כל כך. לא היה לו דופק אבל העור היה ורוד ובוהק. העיניים עצומות אבל הפנים ערות מאוד. כשנגע ארו בידו הרגיש חום נעים ומוכר. שעה לקח להם להגיע מרגע שקיבלו את ההודעה. הוא והמורה לגאולוגיה.

אחת המשלחות כבר הגיעה אל נקודת הנפילה והחלה בחיפושיה, כך דיווח מכשיר הקשר.

"נראה לי שעבר מספיק זמן", אמר ארו, ובלי לחכות לתשובה יצא מהג'יפ והחל לפרק ענף מעץ נמוך ויבש שעמד לצד הדרך. הקור והענפים הכאיבו לאצבעותיו. ברק הבריק והאיר את הנוף שמעבר לנחל. בחטף ראה ארו את המשך הדרך; כמה שיחים רזים ודקים, גבעות רחוקות ומשוננות. צללים והרים ריצדו. רעם התגלגל בחושך וזעזע את לב האדמה. הכלב קפץ גם הוא החוצה והחל שוב לנבוך. ארו חלץ

את נעליו, קיפל את שולי מכנסיו והחל להתקדם אל עבר המים כשהמוט המאולתר מוכן בידו כמו קופץ בתחרות.

"הולך לבדוק את הגובה?" שאל אבנר מתוך הג'יפ. הוא התניע והדליק את הפנסים. "כן", ענה ארוז בקול שקט. רגליו כבר גיששו בתוך המים. הוא נעץ את המוט לפניו – מנסה לקרוא את הקרקעית.

"שלא תיפול לי גם אתה", אמר אבנר, יצא מהג'יפ ונעמד על קו המים. ארוז לא ענה. לרגע הזכיר לאבנר זקן-שבט שמגלה את עצמו אל המים כדי לא להיות למעמסה. ארוז המשיך בזהירות צעד אחרי צעד, משאיר לעצמו אפשרות נסיגה. הוא גישש במקל לפניו כשלפתע בתנועה מלאה אחת שקע המקל אל הבטן הרכה והחזקה של השיטפון ונחטף הלאה. ארוז איבד את שיווי משקלו. המים הקרים נלפתו סביב חזהו ושאבו את רגליו. פניו ירדו אל מתחת למים. במטושטש ראה מתוכם את אבנר רץ לעברו ופיו פעור לצעקה. פרט לשאון המים באוזניו לא שמע דבר. הוא השליך את עצמו לאחור בבהלה, חובט במים כמו כלב. ואחרי שתי תנועות חזקות מצא את עצמו יושב במים הרדודים.

אבנר המבוהל הרימו חזרה על רגליו כשהוא נוטף ורועד. "אתה בסדר?" שאל.

"אה, כן, כן", השיב ארוז כעבור זמן. "המים עדיין גבוהים".

הכלב המשיך ונבח. ברק נוסף הבריק. וכפי שנהוג במקרים כאלה רעם התגלגל אחריו במורד הבקעה. הרוח התחדשה והחלה נושבת ביתר עוז, מביאה אתה גשם חדש. בטני העננים נשפכו אל הנקיקים. המים הזכים זרמו וירדו, שכבה אחרי שכבה, מפל אחרי מפל, אוספים בדרכם זרדים ואדמה. לאט סגרו אחריהם ארוז ואבנר את דלתות הג'יפ כשדפיקות הגשם על הזוגית מתחזקת וזרם הנחל גובר שוב ועולה. אבנר דומם את המנוע וכיבה את הפנסים.